

”Vilken lokalbefolkning?”

Utställningen ”What Local People?” visades på Jokkmokks marknad. Den visar människor som på ett eller annat sätt drabbas av gruvplanerna i Kallak, fem mil väster om Jokkmokk. Fotoutställningen är ett sätt att visa på det gruvmotstånd som finns. Den tillkom som en motreaktion på en internationell konferens för gruvnäringen i Stockholm. Där redogjorde representanter för Beowulf Mining för sina planer på brytning av järnmalm i dagbrott vid Randijaur/Fagerlund/Björkholmen.

När styrelseordföranden Clive Sinclair-Poulton får frågan om vad lokalbefolkningen säger visar han arrogant en bild på ett kalhygge och säger: ”What local people?” Clive Sinclair-Poultons uttalande finns i en webbsändning på <http://korta.nu/whatlocal>.

För att råda bot på Beowulf Minings missuppfattning att inga lokala invånare finns i området, visar ”Inga gruvor i Jokkmokk” upp några av alla dem som både finns och faktiskt skyr tanken på en gruva i Kallak, som gruvbolaget valt att kalla malmfyndigheten.

Mer information om hot av gruvor vid Jokkmokk och övriga Sápmi hittas på: <https://www.facebook.com/groups/ingagruvor/>
<https://www.facebook.com/groups/stoppagruvan/>

Den fylligaste och mest aktuella finns dock i tidningen Samefolket: www.samefolket.se

Se YouTube-klipp, sök på: ”Demonstration mot gruvor på Jokkmokks marknad 2012”

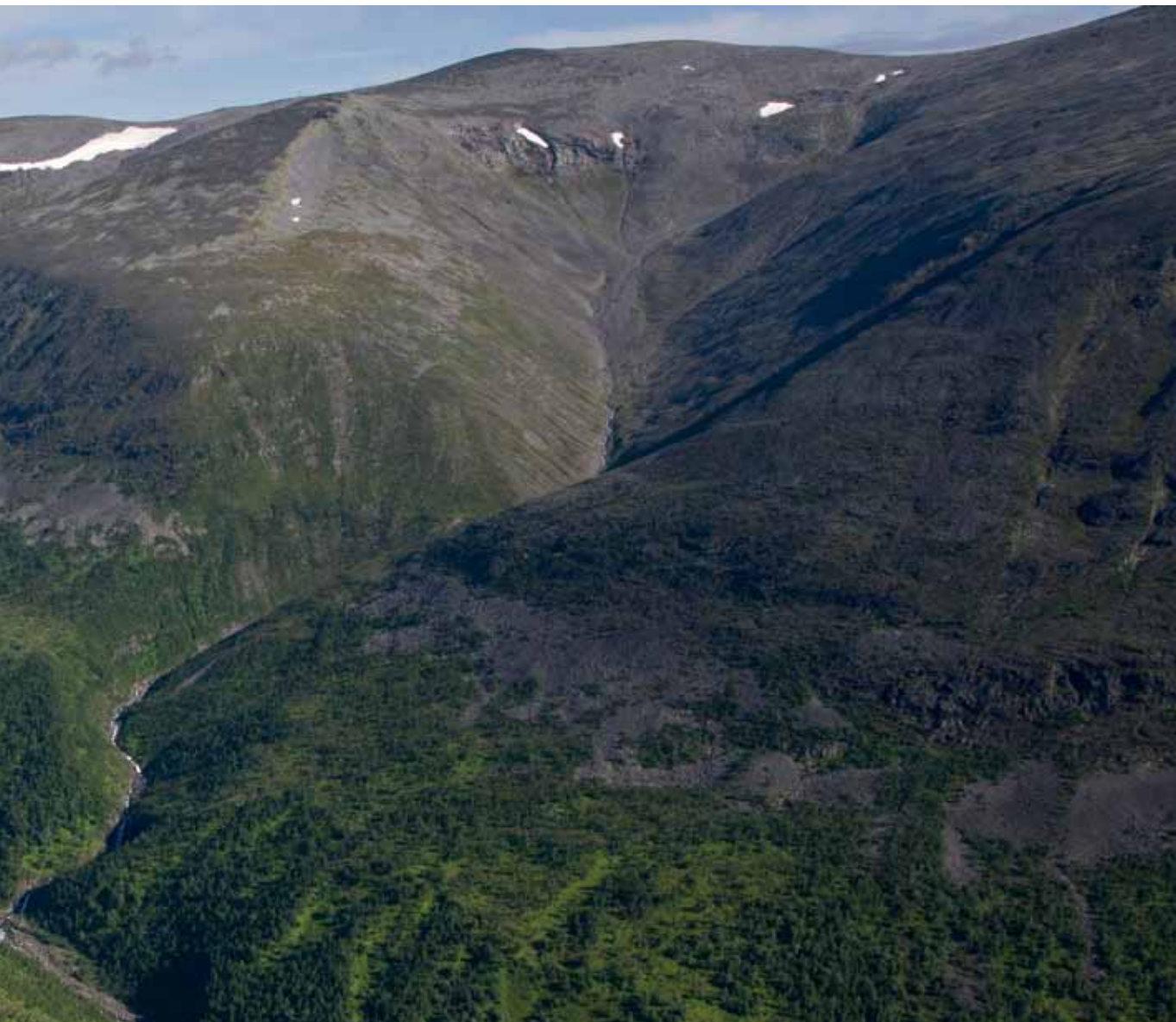

Inga gruvor

Under Jokkmokks vintermarknad i år trotsade cirka 200 personer en kyla på nästan minus 40 grader och tågade mot gruvetableringar i Jokkmokk och övriga Sápmi. Naturfotografen Tor Lundberg och Bengt-Åke Kuoljok från Sirges sameby höll tal. Här följer Tor Lundbergs tal.

”Jag heter Tor Lundberg. Jag har mina rötter högst upp i Lilla lule älvdal, i Njavve och Kvikkjokk. Idag bor jag en stor del av tiden i Randijaur, eller Ráddnávrre som är byns ursprungliga, samiska namn. Från Randijaur är det bara några kilometer till det område där Beowulf Mining vill bryta malm. Men här, nära Randijaur, ligger också berget Átjek, med utsikt mot världsarvet Laponia bara fem mil bort. På toppen av Átjek får man en försmak av världsarvet. Här växer rikligt med fjällnejlikor, något som Linné missade när han passerade

i Jokkmokk!

på sin lappländska resa.

Átjek betyder åska på lulesamiska. Ett kraftfullt namn. Många arkeologiska spår har hittats vid berget, som visar att samer har verkat här i tusentals år. Granne med Átjek ligger berget Boahhtsunoaivve, renens huvud. Renen benämns sällan, konstigt nog, bland de samiska ortnamnen. Men också det visar på områdets dignitet.

Vargen och renpesten

För drygt 100 år sedan levde en släkting till mig vid en sjö nära Boahhtsunoaivve.

Han hette Pav-Lasse Tuorda. Efter forskningsresan med Nordenskiöld till Grönland, där han och en annan jokkmokkssame, Anders Rassa, skidade nära 60 mil för att undersöka om Grönlands inre var isfritt, förlorade han större delen av sin renhjord i en lavin. Läs artikel i NSD. Resten av renarna tog vargen och renpesten. Han tvingades då livnära sig på fiske.

Han, generationerna före honom, generationerna efter honom, visar att även om naturens krafter kan ställa till det för oss, så är det likväl också naturen som räddar oss när saker

och ting ställs på sin spets. Naturen mäktar med att försörja människor, också i ett långt perspektiv. Troligen BARA i ett långt perspektiv, i en takt där resurserna hinner förnyas.

Men nu handlar det om att börja ta av naturresurser som aldrig förnyas. Och då är det urgamla kulturlandet hotat. Exploatörerna utifrån anser sig ha rätt att ta malm ur bergsländan, spränga, skövla och förgifta. Det är inget nytt i Jokkmokk. Under 1600-talet bröts silvermalm i jokkmokksfjällen, i det nuvarande Laponia. Samerna tvingades att köra ner malmen till smälthyttan i Kvikkjokk med sina renar. De flydde från tvånget och området blev tomt på samer.

Kallak är bara början

I Jokkmokks kommun har vi sett älvar dämjas och skogar skövlas. Men vi har åtminstone varit förskonade från gruvdrift i nästan 400 år. Men nu upprepas mönstret. Samma arroganta kolonialism som visar sitt fula, omänskliga tryne. Det i ett land som anser sig gå i bräsch för de svaga och förtryckta i andra länder, men som struntar både i sitt eget urfolk och ättlingarna till de nybyggare som lockades hit med förmåner när Norrland skulle koloniserar.

Ett dagbrott av samma storlek som Aitik ger enorma konsekvenser. Buller dygnet runt, sprängsalvor, skyddszoner, damm, trafik, övergödning, förgiftning av vattendrag. Infrastruk-

turen som ska byggas upp med järnväg genom skogar och myrland. Det handlar om en extremt stor förstörelse av naturen.

Men Kallak är bara början. Jag är förvissad om att järnmalmen i Kallak bara är ett alibi för att, utan alltför stort motstånd, också kunna bygga tågräls till bolagets fyra stora kopparfyndigheter. Det är kopparn Beowulf egentligen vill åt. Då kan vi verkligen säga adjö till både natur och kultur.

Ömsesidig respekt och solidaritet

Jokkmokks kommun vill lansera sig som ett samiskt varumärke. Då borde man rimligen börja med att försöka hitta framtidens arbetstillfällen genom satsningar inom den samiska världen, inom utbildningen, jakten, fisket, renkötseln, slöjden, språket och konsten.

Till sist vill jag tacka alla er som trotsat kylan idag och slutit upp till den här manifestationen. Jag vill också tacka alla andra som på ett eller annat sätt jobbat för eller visat sitt stöd i jobbet mot gruvorna. Att kunna samarbeta, renägare, andra samer, markägare, fritidshusägare, miljökampanjer och andra när det väl gäller, är både en fråga om ömsesidig respekt och solidaritet, och att bli starkare.

Tack!”

Tor Lundberg,
naturfotograf

Tor Lundberg

Jag föddes och växte upp i Piteå, men flyttade i tidiga tonåren till min mors barndoms hem i Kvikkjokk, som jag alltid betraktat som också mitt riktiga hem. Det är från Kvikkjokks fjäll och skogar, deltaland och myrar, som jag fångar de flesta av mina motiv. Jag ägnar mig åt både stillbildsfotografering och rörliga bilder, och har producerat fyra filmer. En av dem, "Sarek – urgammal 100-åring", visades på Sveriges television vid flera tillfällen när nationalparken hade jubileum. Min ambition är att mina bilder ska förmedla känsla och respekt för naturen. Om det på något vis kan förstärka människans sargade band till den jord som föder henne, har jag nått en bit på väg. Med rottrådar där ett samiskt kulturarv tvinnar sig med småbrukarens liv vid fjällkanten, har jag fått den kunskap som styr mitt arbete